

De organist als vrijwilliger

Belastingvrij belonen van vrijwilligers

Robert Helder

Van tijd tot tijd rijst de vraag hoe hoog de beloning van een organist dient te zijn. Als het gaat over beroepsmusici dan is daar al veel over geschreven, maar nog altijd (te) weinig gebeurd. De Protestantse Kerk in Nederland hanteert voor professionele medewerkers salaristabellen, waarop ook kerkmusici worden ingeschaald. Een gereformeerde kerk, die haar professionele organisten volgens deze salarisschalen betaalt, handelt marktconform...

De meeste gereformeerde kerken geven er echter de voorkeur aan om geen professionele organist te benoemen. Beter gezegd: de meeste gereformeerde kerken geven er de voorkeur aan om geen organist te benoemen op basis van professionaliteit. Daarvoor zijn diverse redenen in de omloop, waaronder soms principieel klinkende, maar naar mijn overtuiging is daarvoor slechts één reden werkelijk opportuun en dat is het salaris dat aan een aanstelling van een beroepsorganist onvermijdelijk verbonden dient te zijn.

De overgrote meerderheid van de organisten in de Gereformeerde Kerken (vrijg.) zijn vrijwilligers, die geen salaris ontvangen. Gelukkig is er bij veel kerkenraden en commissies van beheer wel het besef dat deze vrijwilligers kosten maken en veel tijd investeren om hun gemeente naar behoren te kunnen dienen. Veel vrijwilligers, waaronder organisten, ontvangen dan ook een vergoeding. De vraag rijst regelmatig in hoeverre deze vergoedingen belastingvrij verstrekt kunnen worden.

De belastingdienst hanteert hiervoor drie grenzen, die steeds alle drie in acht dienen te worden genomen. Het betreft maximum bedragen per uur, per maand en per jaar. Het maximumbedrag per uur is € 4,50 (voor vrijwilligers jonger dan 23 jaar: 2,50). Het maximumbedrag per maand is € 150. Het maximumbedrag per jaar is € 1500. Nogmaals: deze drie grenzen dienen in acht te worden genomen. Het is

dus niet mogelijk om belastingvrij eenmaal per jaar € 1500 per jaar uit te betalen, € 125 per maand kan wel, mits iedere maand voldoende uren à € 4,50 aan de vrijwilligerstaak worden besteed.

Voor organisten is van belang dat met de belastingdienst in 2007 afspraken zijn gemaakt over de vergoeding per kerkdienst. Vertegenwoordigers van de toenmalige Koninklijke Nederlandse Organisten Vereniging hebben de inspectie kunnen overtuigen dat voor een organist een kerkdienst een gemiddelde tijdsinvestering vergt van vijf uur. Daarom mag aan de organist een vergoeding worden betaald van € 22,50 per kerkdienst, zonder dat daarop loonbelasting behoeft te worden ingehouden. (Voor organisten van 22 jaar en jonger: € 12,50 per kerkdienst.) Zie verder de brief van de Belastingdienst d.d. 8 maart 2007 op de volgende bladzijden van dit blad. De genoemde bedragen hebben betrekking op de totale betaling aan de organist.

Wanneer een kerk bereid is aan de organist een hoger bedrag te betalen, bijvoorbeeld om een opleiding te volgen, dan is specifiek advies gewenst. Ten eerste omdat bepaalde onkosten volledig vergoed mogen worden, andere slechts gedeeltelijk en er zijn ook kosten waarvan de vergoeding belast wordt. Een tweede reden is het mogelijke van rechtswege ontstaan van een dienstbetrekking, met de bijbehorende sociale verzekeringen en ontslagbescherming.

> Postbus 5400 2280 HK RIJSWIJK ZH

Telefoon 0800 - 0543
Telefax (070) 372 41 44
Unit 13
Doorkiesnummer (070) 372 46 72

Protestants Landelijk Dienstencentrum
C.Hoeksma, Voorz. Comm. Reg.
Kerkmusici
Joh. Poststraat 14
7918 AC NIEUWLANDE

Datum
8 maart 2007

Uw kenmerk

Kenmerk
HZ/vw/070305

Betreft
Kerkmuzikale vrijwilligers

Geachte heer Hoeksma,

Op 4 januari jl. hebben de heer Streng van het Ministerie van Financiën en ik met u en de heer Van der Kluit gesproken over vergoedingen aan kerkmusici in functie III (niet-professionele kerkmusici) bij de Protestantse Kerk Nederland.

Waar het nu nog zo is dat deze musici doorgaans een arbeidsovereenkomst krijgen aangeboden, wilde u verkennen of deze groep onder de vrijwilligersregeling zou kunnen vallen. We hebben gesproken over de voorwaarden voor toepassing van de vrijwilligersregeling, met name over de marktconforme beloning. Vervolgens heeft u bij brief van 4 februari jl. een onderbouwing gegeven van het aantal uren dat een organist of een cantor nodig heeft om naar behoren een eredienst te spelen of dirigeren

In antwoord hierop deel ik u hierbij het standpunt mee dat de Belastingdienst vanaf heden zal innemen bij de beoordeling van vergoedingen en verstrekkingen aan de kerkmusici in functie III bij de PKN. Wellicht ten overvloede merk ik op dat niet wordt teruggekomen op reeds toegepaste inhoudingen en afdrachten.

Vrijwilligers algemeen

In fiscale zin is sprake van een vrijwilliger indien men niet bij wijze van beroep arbeid verricht. Dat dit het geval is blijkt uit het feit dat de door de vrijwilliger ontvangen vergoedingen en verstrekkingen niet in verhouding staan tot de omvang en het tijdsbeslag van de werkzaamheden (geen "marktconforme beloning") en het karakter hebben van een kostenvergoeding. Er is geen sprake van een marktconforme beloning als de vergoeding niet uitgaat boven € 4,50 per uur (onder 23 jaar geldt een bedrag van € 2,50 per uur).

Om gebruik te kunnen maken van de fiscale vrijwilligersregeling mogen de vergoedingen en verstrekkingen bovendien niet uitgaan boven een bedrag van € 150 per maand én € 1500 per jaar.

Voor meer algemene aspecten van de vrijwilligersregeling en welke verplichtingen hieromtrent bestaan richting Belastingdienst verwijs ik u naar het onderdeel "Bijzondere arbeidsrelaties" in het Handboek Loonheffingen dat in januari van elk jaar aan inhoudingsplichtigen wordt verstuurd. Ook kunt u de website van de Belastingdienst raadplegen (www.belastingdienst.nl) onder Zakelijk-Loonheffingen-Bijzondere arbeidsrelaties).

Vrijwillige kerkmusici PKN

In uw brief van 4 februari heeft u de volgende opstelling gegeven van het aantal uren dat een organist of een cantor nodig heeft per eredienst:

Omschrijving	Organist	Cantor
Spelen of dirigeren van eredienst	1,5 uur	1,5 uur
Organisatie rondom de dienst	1 uur	2 uur
Voorbereiden dienst	2 uur	1 uur
Deskundigheidsbevordering	0,5 uur	0,5 uur
Totaal	5 uur	5 uur

Met deze opstellingen kan ik akkoord gaan hetgeen inhoudt dat per dienst maximaal $5 \times € 4,50 = € 22,50$ (of $5 \times € 2,50 = € 12,50$ tot 23 jaar) vergoed mag worden zonder dat sprake is van een marktconforme beloning. Om dit te kunnen toetsen is het nodig dat bijgehouden wordt hoeveel diensten een kerkmusicus speelt of dirigeert.

Aanvullend heeft u de vraag gesteld of naast deze uurvergoeding een kostenvergoeding kan worden betaald voor bijvoorbeeld aangeschafte muziek en reiskosten. Dit mag onder voorwaarde dat duidelijk is welke vergoeding voor de gespeelde of gedirigeerde diensten wordt gegeven en welke voor gemaakte kosten. Bovendien mogen deze vergoedingen (en eventuele verstrekkingen) tezamen met de vergoedingen voor gespeelde of gedirigeerde diensten maximaal € 150 per maand en € 1500 per jaar bedragen.

Voorbeelden

1. Een organist speelt elke week één dienst van een PKN-gemeente. Alleen in de maand augustus heeft hij vier keer niet gespeeld en in juli heeft hij gedurende vier weken twee diensten per week gespeeld. Per dienst heeft hij een vergoeding van € 20 ontvangen, dus in totaal $52 \times € 20 = € 1020$. Er is geen sprake van een marktconforme beloning (€ 4 per uur) en de jaargrens van € 1500 wordt niet overschreden. Toch kan –het hele jaar– de vrijwilligersregeling niet toegepast worden omdat de totale vergoeding in de maand juli (€ 160) hoger is dan de maandnorm van € 150.
2. Een cantor verzorgt elke maand twee diensten. Daarnaast heeft hij in april en december een extra dienst gedirigeerd. Per dienst krijgt hij een vergoeding van € 22,50. Daarnaast heeft hij per keer een reiskostenvergoeding ontvangen van 20 kilometer $\times € 0,25 = € 5$ per dienst. In totaal heeft de cantor $26 \times € 22,50 + 26 \times € 5 = € 715$ vergoed gekregen. In dit geval kan de vrijwilligersregeling toegepast worden. Er is namelijk geen sprake van een marktconforme beloning (€ 4,50 per uur), de jaargrens van € 1500 wordt niet overschreden, net zo min als de maandnorm van € 150 (ook niet in april en december als hij in totaal € 82,50 ontvangt).
3. Een organist speelt eens in de twee weken één dienst, dus 26 diensten per jaar. Per gespeelde dienst ontvangt hij een vergoeding van € 32,50. De totale vergoeding blijft per jaar en per maand onder het maximum, ook in de maanden dat hij drie diensten speelt. Toch kan de vrijwilligersregeling niet toegepast worden, omdat, uitgaande van het feit dat met een gespeelde dienst vijf uur gemoed is, hij een vergoeding van € 6,50 per uur ontvangt, hetgeen aangemerkt wordt als een marktconforme beloning.

Ik vertrouw erop u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Belastingdienst/Haaglanden/kantoor Rijswijk
de inspecteur
namens deze

